

שאלות ומשיב

שאלות המצויות בהלכות סוכה

מהשאלות שנידונו בקו הסוכות שע"י "מוקד העירוב" בארץ הקודש

גליון 1 – יסודות הדינים

לכן צריך לסגור במחיצה באורך 40 ס"מ לפחות, ואחרי זה צריך להשלים צורת הפתח. ואם יסגור 70 ס"מ יועיל לו גם במקום צורת הפתח.

מחיצה מבד

מחיצת בד מתנדנדת ברוח, ולכן אינה כשרה למחיצה. וזה דבר מצוי בסוכות, ובפרט בסוכות נחלים וכדומה. לכן יש שעושים פסי ברזל או רצועות במאוזן, באופן שיש לבד בנייהם. אבל גם זה לא מועיל לגמרי, כיון שמחיצת לבד אינה כשרה [אא"כ עושה מד' רוחות וכדעת המג"א והמשנ"ב רס"י תר"ל, ועדיין לא לדעת החזו"א].

לכן יש להקפיד לעשות בפינה ז' על ז' מחיצה ממש, וכן בז' שבדופן השלישית.

סיכון כשר

סכך פסול מעל הסוכה, אם יש בו ד' על ד' טפחים, פוסל את המקום שתחתיו, ולפעמים זה פוסל את הסוכה כולה. והדבר מצוי כשיש מעל הסוכה ענפי עץ, או גגון מהקומות העליונות.

דעת המשנ"ב שגם בג' טפחים ראוי לא לשבת תחתיו.

ואם לא נשאר שיעור סוכה ז' טפחים בסכך הכשר, הרי הסכך הפסול פוסל בג' טפחים בלבד. לכן סוכה במרפסת שיש בה 90 ס"מ, ומתוכם 25 ס"מ סכך פסול של גגון או מרזב שבגג, הסוכה פסולה.

לתשומת לב. בסוכות המצויות בבתיים, בקצה חדר גדול, מצויים הרבה בעיות.

מצוי שהשכן בונה על הגג ועושה גגון שפוסל לגמרי את הסוכה, או פוסל חלק ממנה כשבולט ד' טפחים.

מצוי שהסוכה מיועדת להיות ברוחב מטר, אבל יש מרזבים וגגות המכסים יותר משלושים ס"מ, ולא נשאר שיעור סוכה.

מצוי שהרכיבו מזגן לשכן מלמעלה וחיברו את המנוע [המדחס] של המזגן מעל הסוכה, והמנוע פוסל את השטח שתחתיו שאסור לשבת שם. ולפעמים אפילו לא נשאר שיעור סוכה כשרה. [יש מעט מזגנים שאינם רחבים ד' טפחים, ויש לדון האם התושבת של המנוע לא מצטרפת לשיעור לפסול, ואכמ"ל].

סוכה בפינה בסוף חדר גדול, שהיא רחוקה מהקירות בשני צדדים, ויש מקירות החדר ד' אמות [1.80 מטר] עד תחילת הסכך הכשר, אין דין דופן עקומה מהקיר שבתוכו, ולכן אין לסוכה זו ג' דפנות. [ולא שייך להתיר מדין סוכה בתוך חצר מוקפת, כי גם היא צריכה ג' מחיצות, רק פטורה מדין עריבן].

במאמר זה יבוארו הלכות יסודיות שנוגעות להרבה סוכות, ולמרות פשיטותן, רבים אינם יודעים אותם נכון. מתוך עיסוקי בבדיקת סוכות לאנשים ובמענה לשאלות בקו הסוכות, ראיתי שיש צורך לבאר אותן עוד לפני שנבאר את השאלות המורכבות.

שתיים כהלכתן

בדפנות הסוכה נאמרה הלכה מיוחדת, שלא כל מחיצה כשרה בה, אלא את עיקר הסוכה צריך לבנות מדופן ממש, למעט צורת הפתח, גוד אסיק, ולבוד.

עריבן

עוד הלכה נאמרה, ששתי מחיצות מתוך השלוש, צריכות להיות צמודות וסמוכות זו לזו.

פינה בכל סוכה!

לכן בכל סוכה צריך שיהיה פינה אחת, שיש בה שתי דפנות באורך 70 ס"מ, ללא פתחים ודלתות ומעברים כלל. דופן מלאה לא רק לבד.

ד' טפחים ולבוד

דעת רוב הפוסקים שאע"פ שה"שתיים כהלכתן" אינם כשרים ע"י לבד בלבד, אבל אם עושה ד' טפחים מדופן ממש עם לבד אחת פחות מג' טפחים, נחשב כדופן גמורה (ע"פ משנ"ב סי' תר"ל). ויש מהדרים (ע"פ הגר"א) שלא יהיה לבד כלל בז' הראשונים, אלא דופן ממש.

מחיצת לבד

מחיצה שיש בה רק פסים עומדים כמו סורגים, או רק פסים שוכבים כמו בסוכות מבד שיש בה פסי ברזל במאוזן, אינה כשרה לסוכה [בשתיים כהלכתן]. לכן מי שיש לו סוכה שבאחת מדפנותיה יש חלון נמוך וסורגים כמו בחזית של הסלון, או סוכה במרפסת שיש בה מעקה מברזל שכולו רק פסים עומדים, צריך שיעשה דופן ממש בפינה באורך ז' טפחים. [י"א שסורגים שיש בהם פס שוכב חד עם העומדים כשר למחיצה, וראוי להחמיר].

רשת שיש בה חורים פחות מג' טפחים, כשרה כדופן ממש, כיון שהיא גם שתי וגם ערב.

שלישית טפח

מצוי שאנשים באים לשאול על סוכה שהם עשו טפח בלבד, או שאחרי הטפח יש דלת לחדר הסמוך. והתשובה היא שמדרבנן לא מספיק טפח לבד, אלא צריך עוד ג' טפחים סגורים בלבד, והג' הנוספים בצורת הפתח, ואי אפשר לעשות כל הששה טפחים בצורת הפתח כמבואר בר"ן.